

CHECKLIST DECOR		
MATERIALEN – AFVAL		
Mogelijke maatregelen	Verantwoordelijke	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> Ga na welke materialen er nog beschikbaar zijn in de magazijnen van het productiehuis: vb. zwarte doeken, hout, ... Stimuleer hergebruik van materialen uit andere producties. 		
<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkel methodes die sets makkelijk demonteerbaar en recycleerbaar maken. Probeer dus het gebruik van niet-recycleerbare materialen zoals polystyreen of MDF-platen te vermijden en gebruik geen verf die Vluchtige Organische Stoffen (VOS) bevat. Gebruik bij voorkeur verf op waterbasis. 		
<ul style="list-style-type: none"> Plan de setconstructie goed en koop niet meer materiaal aan dan nodig. 		
<ul style="list-style-type: none"> Tracht bij de aankoop van hout voor sets te letten op de herkomst en moedig zo duurzame houtkaprojecten aan. Let op de FSC- en PEFC-labels. 		
<ul style="list-style-type: none"> Probeer materialen en zaken zoals rekwisieten en meubels te huren in plaats van aan te kopen. Zoek dergelijk materiaal in de buurt van de plaats waar gedraaid wordt om de uitstoot van goederentransport te beperken. 		
<ul style="list-style-type: none"> Gebruik geen chemische verfstrippers om verf te verwijderen. De verf afbranden met een heteluchtpistool is een milieuvriendelijke oplossing. Ook plantaardige middelen zijn verkrijgbaar om verf op te lossen. 		
<ul style="list-style-type: none"> Beperk het gebruik van chemische oplosmiddelen in de afwerkfase van de set. 		

De Ladder van Lansink

De Ladder van Lansink is een begrip in het afvalbeleid. Afvalpreventie en sensibilisering zijn vaak opgebouwd rond de principes van deze ladder, waarin een hiërarchie wordt toegewezen aan wat we met ons afval kunnen aanvangen: van voorkomen tot storten.

De ladder bestaat uit de volgende sporten:

I.1 Voorkomen

De beste manier om met afval om te gaan is afval vermijden. Afval voorkomen wil zeggen dat we ervoor zorgen dat we geen afval hebben. Er zijn tal van mogelijkheden om afval te vermijden. Je moet alleen maar goed uitkijken en slim kopen. Het gaat er om alternatieven te vinden voor producten die afval met zich meebrengen. Voor heel wat wegwerpproducten bestaan er duurzame alternatieven.

Soms is dat product duurder in aankoop, maar op de langere termijn komt het dikwijls goedkoper uit omdat je de volgende aankoop vaak aanzienlijk kan uitstellen terwijl je met goedkope, doch minderwaardige producten snel aan een nieuwe aankoop toe bent. En vergeet niet dat je de verpakking ook mee betaalt. Hier kan het gebruik van hervulbare verpakkingen een "afvalvoorkomende" reflex zijn.

I.2 Hergebruiken

Hergebruik vereist weinig of geen energie of grondstoffen. De mooiste voorbeelden hier zijn de artikelen in kringloopwinkels, tweedehands pc's, retourflessen, navulbare potloden of vulpennen.

Hergebruiken is gewoon iets opnieuw gebruiken in plaats van het in de vuilnisbak te gooien. Soms moet je het voorwerp herstellen voor je het opnieuw kan gebruiken. Een kapotte, leren boekentas kan je laten repareren. Dat kost minder dan een nieuwe kopen. Soms moet je het product oppoetsen vooraleer het voor hergebruik geschikt is. Zo moeten flessen met statiegeld eerst worden schoongemaakt. Het is niet altijd de eerste gebruiker die een product opnieuw gebruikt. Je kan spullen die je niet meer nodig hebt aan vrienden of familie geven, of ze naar een kringwinkel brengen.

I.3 Sorteren en Recycleren

Veel afvalstoffen bevatten grondstoffen die geselecteerd ingezameld worden en opnieuw gebruikt kunnen worden. Denk hierbij maar aan het inzamelen van glas, papier, plastic... Veel afvalsoorten bevatten grondstoffen die we opnieuw kunnen gebruiken. Op die manier wordt afval opnieuw grondstof. Telkens je zoiets weggooit, gooi je dus ook grondstoffen weg.

Als we ons afval sorteren, kunnen we de grondstoffen opnieuw in omloop brengen. De afvalstoffen worden gewassen en klaargemaakt om opnieuw als grondstof dienst te doen. We maken er iets nieuws van. Dat noemen we recycleren.

Recycleren gaat het makkelijkst als het om 'zuivere' grondstoffen gaat. Bijvoorbeeld allemaal glas van dezelfde soort. Als het afval uit verschillende soorten materiaal bestaat - bijvoorbeeld drankkartons of voorwerpen/ verpakkingen die uit verschillende soorten plastic bestaan- dan moeten die eerst van elkaar worden gescheiden.

I.4 Verbranden

Restafval kan verbrand worden in moderne, aangepaste installaties met rookgaswassing en energierecuperatie. De ultragesofisticeerde filters voor de uitlaatgassen en de totale installatie op zich kosten echter veel geld, en grondstoffen gaan verloren, ook al wordt soms gezegd dat door energiewinning uit afval aardolievoorraden kunnen worden gespaard. Daarom staat afvalverbranding op de voorlaatste plaats in de ladder van Lansink.

In een verbrandingsinstallatie wordt het afval bij een zeer hoge temperatuur verbrand. De rookgassen worden gezuiverd voor ze door de schoorsteen in de lucht belanden. De vrijgekomen energie wordt gerecupereerd: stoom wordt omgezet in energie.

Na het verbrandingsproces blijft er nog een vierde van het afval over in de vorm van assen. Daarvan wordt nog de helft gerecupereerd of gerecycleerd. Het schroot gaat bijvoorbeeld terug naar de staalindustrie (om te worden gesmolten) en de bodemassen kunnen als secundaire grondstof in de bouwsector worden gebruikt. De rest (o.a. de vliegassen) worden op een klasse 1-stortplaats gestort: een stortplaats voor gevaarlijke afvalstoffen.

I.5 Storten

Storten staat onder aan de ladder en moet zoveel mogelijk vermeden worden. Ongecontroleerd storten zorgde vroeger voor een ernstige hinder in de natuur, stank, bodem- en waterverontreiniging,... Tegenwoordig zijn de overblijvende stortplaatsen voorzien van hypermoderne snufjes om deze hinder zoveel als mogelijk te voorkomen, en wordt er uit de stortgassen ook energie gewonnen. Het argument dat dus ook hier aardolie wordt gespaard, gaat ook wel op. Stortplaatsen nemen echter ruimte in, en raken uiteindelijk vol, waarna opnieuw andere putten moeten worden gevonden of gegraven. Niemand wil graag een nieuwe stortplaats in zijn buurt, en daarom moeten we erg zuinig zijn met de stortruimte die er nog is. We kunnen daarom beter eerst alle hogere sporten van de ladder gebruiken vooraleer we aan storten van een afvalstof beginnen. Storten zal voor sommige, niet-recycleerbare en niet-brandbare afvalstoffen echter nog steeds een noodzaak zijn.

Het gaat hier in het geval van afval afkomstig van gezinnen over stortplaatsen van categorie twee: stortplaatsen voor niet gevaarlijke huishoudelijke en daarmee vergelijkbare afvalstoffen.

Het afval wordt in een grote put gedumpt. Zomaar afval in een put gooien veroorzaakt veel problemen. Een stortplaats moet dan ook aan een aantal wettelijke voorwaarden voldoen. Als er een nieuwe stortplaats wordt ingericht, wordt eerst de bodem beschermd met een plastic afsluitlaag: een laag waar het water niet doorkan. Die afsluitlaag voorkomt vervuiling van bodem of grondwater door de uitloging van verontreinigende stoffen uit het gestorte afval.

De stortplaats kan na verloop van tijd ook bovenaan ingepakt met een dikke plastic folie, zodat alles een groot ingekapseld pakket wordt, met daarbovenop een dikke laag aarde waarop gras of planten kunnen groeien. Soms grazen er schapen op, hetgeen geen probleem is, want er is totaal geen contact met het ingepakte afval. Ook als de stortplaats niet meer wordt gebruikt, moet ze worden gecontroleerd. Het terrein blijft voor lange tijd onbruikbaar (tenzij voor het houden van schapen of ander vee). De bedoeling van storten is het afval op een gecontroleerde manier en voor onbepaalde tijd in de bodem op te slaan.

Het gas dat ontstaat in het afgesloten stort wordt verwijderd en als brandstof gebruikt. Daarmee kan men bijvoorbeeld elektriciteit opwekken of water verwarmen. Als dat niet kan wordt het stortgas verbrand.

Cradle to cradle

Alle geproduceerde materialen zouden als grondstof moeten dienen voor een ander product. Op die manier zijn producten niet schadelijk voor het milieu. Deze nieuwe trend in het milieudenken heet Cradle to Cradle of 'van wieg tot wieg'.

Het principe van Cradle to Cradle is dat alle geproduceerde materialen na gebruik opnieuw gebruikt kunnen worden in een ander product. Hierbij worden alle restproducten hergebruikt en mag er geen kwaliteitsverlies zijn. Dan is de kringloop compleet en dient afval als grondstof.

Cradle to Cradle draait dus om het sluiten van **kringlopen**:

- De **natuurlijke materialen** zijn volledig afbreekbaar en dienen als voedsel voor natuurlijke organismen (de biologische kringloop).
- De **niet-afbreekbare stoffen** zijn volledig bruikbaar als hoogwaardige grondstoffen voor nieuwe producten (technologische kringloop). Dit betekent dat alle ingrediënten na gebruik van het product volledig gescheiden moeten kunnen worden. Alle gebruikte materialen en stoffen worden ingezet in een ander product.

Cradle to Cradle onderscheidt drie trappen:

1. Kies of gebruik stoffen waarvan bewezen is dat ze onschadelijk en veilig in gebruik zijn.

2. Hergebruik grondstoffen en vindt producten opnieuw uit.

3. Gebruik geen of zo weinig mogelijk stoffen waarvan vaststaat dat ze schadelijk zijn zoals cadmium, lood en kwik.